

"Säger lagen verkligen att Tim, 3 år, ska utvisas?"

Brister i införandet och ett splittrat arbete karaktäriserar barnkonventionen skriver två socionomstudenter. Om ingen enhetlig syn på att barnkonventionen är överordnad skapas, kommer andra lagar att få företräde. Som i fallet med treåriga Tim som ska utvisas till ett land han aldrig någonsin varit i. Frågan är då vad regering och riksdag egentligen ville uppnå när man antog barnkonventionen som svensk lag.

Samtidigt som barnkonventionen efter lång tids överläggande slutligen har antagits som svensk lag läser vi att Migrationsverket bedömer att treåriga Tim ska utvisas från Sverige till Nigeria, ett land han aldrig varit i tidigare. Tims familjehemsföräldrar har granskat, sökt information och vänt på varenda sten för att hitta ett sätt för Tim att få stanna kvar. Men trots att de anser att det bästa för Tim vore att få stanna i Sverige, beslutar migrationsdomstolen att han ska utvisas från landet. Är ett utvisningsbeslut till Nigeria, där barnet inte har några föräldrar och där tanken är att okända släktingar ska hämta upp honom, ett beslut enligt barnets bästa för Tim? Det tvivlar vi på.

Förutsättningarna för att barnkonventionen ska användas på önskat sätt inom svenska myndigheter anser vi har varit tveksamma. Under våren 2021 gjorde vi en studie där vi undersökte hur socialsekreterare som arbetar med myndighetsbeslut gällande barn och unga upplever att barnkonventionen som svensk lag påverkar deras arbete. De förmedlade då till oss att de upplevt brister i implementeringen av barnkonventionen som svensk lag. Det finns få riktlinjer, manualer och krav kring hur den ska tolkas och tillämpas i arbetet. Detta visade sig bland annat i att arbetsplatserna implementerat barnkonventionen på olika sätt och i olika stor omfattning.

Kan det vara så att även de högsta instanserna är oense om hur konventionen som lag ska tolkas och tillämpas? I fallet om Tim, tre år, verkar migrationsdomstolen som beslutsfattare lägga mer vikt vid utlänningslagen än barnkonventionen. Lag står mot lag, men utlänningslagen tycks ändå väga tyngre än barnkonventionen och dess artikel om barnets bästa. Finns det brister i hur lagen har implementerats även inom dessa verksamheter? Den tidigare forskning som har gjorts inom ämnet visar att implementering av en ny lag kräver att det finns en tydlig grund och tanke med lagen, samt att de som konkret arbetar med lagen behöver finna gemensamma definitioner för att uppnå önskad effekt. Om ingen enhetlig syn skapas tror vi att barnkonventionen riskerar att falla mellan stolarna. Frågan som återstår är då vad regering och riksdag egentligen ville uppnå då man antog barnkonventionen som svensk lag.

När en ny lag införs väntar många inom de myndigheter som ska tillämpa lagen på riktlinjer och vägledning, exempelvis prejudicerande domar. Om lagar inte åtföljs av en tydlig vägledning kring hur den ska arbetas in i praxis inom myndigheter leder det till att de som arbetar går på tidigare vana. Utifrån fallet med Tim ställer vi oss frågan om domstolarna verkligen har implementerat tanken med barnkonventionen som lag inom sin verksamhet? Då fallet med Tim har gått genom alla instanser där alla bedömt lika, kan en undra på vilka sätt barnkonventionen är tänkt att användas när den inte tycks skydda barn som Tim. Något som kommer ge ringar på vattnet inför fortsatt praxis inom myndigheter. Det är svårt att tänka sig att barnkonventionen som lag inte ska appliceras på fall som detta. Följaktligen tänker vi att implementeringen av barnkonventionen inom myndigheterna har skett bristfälligt. Om barnkonventionen ska få det genomslag inom myndighetsutövning såsom det var tänkt, krävs det tydliga riktlinjer och krav på gemensamma definitioner för arbetet och värderingarna. Vad får barnkonventionen annars för syfte om den inte skyddar barn som Tim?

För att inga fler barn ska hamna i samma situation som Tim och för att kunna beakta barns mänskliga rättigheter på ett varsamt sätt, anser vi att beslutsfattare, verksamheter, politiker och professioner bör ta implementeringen av barnkonventionen på större allvar. Utvecklingen av implementeringsprocessen bör alltså vidtas både från toppen och från botten för att barnkonventionen ska kunna nå upp till önskad potential. Det gäller därför att alla agerar nu, för Tims och alla barns skull.

*Tyra Johansson och My Nässlander Örninge
Studenter på socionomprogrammet, sjunde terminen, Göteborg*

Läs vår uppsats [Alla barn ska ha samma förutsättningar och vara delaktiga.](#)